

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Virtute ac Sacrameto Pœnitentiæ

Bosco, Jean a

Lovanii, 1670

Concl. VIII. Sacerdos, regulariter & per se loquendo, peccat mortaliter, quoties sinè justa causa non imponit ullam satisfactionem pro peccatis mortalibus numquam confessis, alias solùm peccat ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73393)

non requiritur satisfactio ad plenam & perfectam peccatorum remissionem; ergo &c.

Dices; requiritur saltem ad integritatem Sacramenti. Respondeo; posset dici tunc Sacramentum esse formaliter integrum, quando confertur remissio peccatorum plena & perfecta, id est, secundum culpam & omnem poenam temporalem. Porro materialem integritatem necessariam esse, unde probatur? Quin immo impossibilis est, saltem in primo casu; quoniam tunc saltem impossibilis est satisfactio. Patet, quia satisfactio est redditio voluntaria æquivalentis, aliàs indebiti: redditio autem æquivalentis supponit quandam obligationem, seu quoddam debitum reddendi; in hoc autem casu nullum supponitur debitum reddendi, quia omne debitum supponitur jam remissum.

Dixi signanter: *Pœnitentia vindicativa*, id est, quæ imponitur ad præteritorum peccatorum vindictam & castigationem, seu ad remissionem poenarum Purgatorii: quia si aliqua esset necessaria ad infirmitatis medicamentum, & novæ vitæ custodiam, dubitatur an non foret imponenda: de quo dubio ad calcem hujus Sectionis.

Major difficultas est; an in illis casibus, in quibus Sacerdos obligatur imponere satisfactionem pœnitenti, peccet semper mortaliter, si omittat imponere. Respondeo & Dico octavo:

CONCLUSIO VIII.

Sacerdos, regulariter & per se loquendo, peccat mortaliter, quoties sine justa causa non imponit ullam satisfactionem pro peccatis mortalibus numeram confessis, aliàs solum peccat venialiter.

163. Obiectio solvitur.

164. An Confessio sub peccato mortali tenetur imponere pœnitentiam?

Lugo. Suarez. Reginaldus.

rio est primò, quia tenetur integrum facere Sacramentum. Secundò, quia ut Medicus tenetur curare vulnera pœnitentis, & ut Judex æquitatem servare: unde cum iudicet inter Deum & hominem, sicuti debet absolvere hominem dispositum, ita curare debet, ut homo satisfaciat Deo. Unde colligitur hanc obligationem ex genere suo gravem esse, cum ad integritatem Sacramenti & Religionem Deo debitam pertineat. Hæc ille. Ergo indicare videtur, semper teneri sub culpa Confessarii ad imponendum pœnitentiam, Consequencia non valet; quia furtum ex genere suo est peccatum mortale, & tamen inde non sequitur ergo semper qui furatur, peccat mortaliter.

Nonne ipse Eminent. supra docet, hanc obligationem ex genere suo esse gravem? Sed verius, inquit, existimo, licet hæc obligatio sit ex genere suo gravis, posset aliquando tamen ex parvitate materiæ peccati solum venialiter contra ipsam, ut si pœnitentia levis deberet imponi ob peccata aliqua venialia, vel sæpe jam confessis; tunc enim non credo Sacerdotem peccare mortaliter, si secluso contemptu non imponat ullam pœnitentiam. Ita Lugo. Malè ergo citat Suarium pro contraria opinione, licet enim expressè non dicat, aliquando ex parvitate materiæ peccati solum venialiter, tamen hoc latè implicitè insinuat, quando dicit, hanc obligationem ex genere suo esse gravem; sic enim loquimur passim de illis obligationibus, quæ ratione parvitiatis materiæ possunt esse solum veniales.

Quantum ad Reginaldum, hic non utitur *Ex genere suo*, sed simpliciter asserit esse peccatum mortale, & ideo clariùs loquitur pro illa sententia; prout etiam Tannerus disp. 6. qu. 8. dub. 14. Et pro eadem citari posset Joannes Sancius in Selec. disp. 15. n. 14. ut statim videbimus.

Nobis magis placet sententia Lugonis, quam indicat Henriquez lib. 5. de Sacram. cap. 20. n. 6. dum ait: Extra hos casus sub mortali tenetur Confessarius in re gravi injungere aliquam pœnitentiam de precepto. Nam illa particula, *In re gravi*, excludit similem obligationem, quando res est levis. Clariùs eam tenet Petrus de Ochagavia de Sacram. tract. ultimo de Sacram. Pœnit. q. 8. n. 7. Ita Lugo supra.

Et probat primò: quia si hæc obligatio gravis esset propter integritatem Sacramenti, sequeretur ipsum pœnitentem teneri etiam sub peccato mortali ad implendam pœnitentiam; etiam levissimam sibi impostam. Consequens autem est falsum, & ab Omnibus negatur.

Sed, pace veltrâ Eminent. istud Consequens clarissimè asseritur à Joanne Sancio supra: Inferitur, inquit, ex dictis, implentem majorem partem pœnitentiæ, & omittentem modicam

165. Obligatio imponendi satisfactionem ex genere suo est gravis.

Reginaldus Tannerus Joannes Sanchius.

166. Ex parvitate materiæ potest solum peccari venialiter. Henriquez.

Probat ut

167. Responsio ex Sancio: omittentem partem pœnitentiæ

penitentia. seu non posito precepto... in priori casu, sublati... precepto disjunctivo, nulla... aut permanet ad ipsam... ergo non est penitentiaria.

confessio omnibus... iter & per se loquendo... tentibus satisfactionem... Dico; Regulariter... tur aliquis casus, in quo... nitentem nullâ impo... per modum consilii... dum precepti. Talis... sica, quando absolvitur... destitutus.

penitentiam percipere... onendam esse pœnitentiam... pro tempore convalescentibus... 26. q. 7. (quod delictum... tialia Theodori Cantuariensis...) sequentis tenoris: ab... tis positus, per Presbyterum... sessorum peccatorum, non... ilicet pro tempore infirmitatis... cum amicorum orationibus, is pondus pœnitentiæ sub... gravaveris, ne obligati à... io venia fiant alieni. A quo... ptus, convalescerit, pœnitentiam sibi impostam diligeret...

Rom. Tit. de Sacram. Meminerit porro Sacerdos... m gravem, aut laboriosam... dam tantum illam, quam... tempore peragant, interio... aliâ cratione, aut liri... acceptatâ, absolvantur pro... id si infirmus condignè... eemolvas? Non dubitanda.

in quibus DD. communi... fessarium ab imponenda... vindicativa. In primis, ex Confessione, & aliis... cer certò colligit, pœnitentiæ pro pena debita. e satisfactione instat modicum perfectæ remissionem, parâ Martyrium vel...

are in his casibus non sit... ia vindicativa, est; quia... I. 14. c. 3. eatenus satisfactio, quatenus in pœnitentiæ, ad plenam remissionem extenditur. Sed in istis casibus non

164. An Confessio sub peccato mortali tenetur imponere pœnitentiam? Lugo. Suarez. Reginaldus.

165. Obligatio imponendi satisfactionem ex genere suo est gravis.

166. Ex parvitate materiæ potest solum peccari venialiter. Henriquez.

167. Responsio ex Sancio: omittentem partem pœnitentiæ

Probat ut

Reginaldus Tannerus Joannes Sanchius.

Henriquez.

Probat ut

Responsio ex Sancio: omittentem partem pœnitentiæ

Probat ut

Responsio ex Sancio: omittentem partem pœnitentiæ

Probat ut

Responsio ex Sancio: omittentem partem pœnitentiæ

Probat ut

Responsio ex Sancio: omittentem partem pœnitentiæ

Probat ut

Responsio ex Sancio: omittentem partem pœnitentiæ

Probat ut

Responsio ex Sancio: omittentem partem pœnitentiæ

nitentiam peccare mortaliter.

modicam in se, solum delinquere venialiter. At si modica esset tantum injuncta, & illam culpabiliter non implet, lethaliter peccare judico, cum truncum & defectibile reddat Sacramentum, quod grave quid est: sicut enim ille, cui impositum esset sub pœnitentia unam tantum Salutationem Angelicam recitare, & nollet acceptare absque causa, absolvendus non esset, ut indispositus, renuens integrare Sacramentum: eodem modo non volens implere injunctam orationem Angelicam, mortaliter peccabit, cum nollet implere illam obligationem, quam sub mortali acceptavit.

Et quamvis oratio Angelica, secundum naturam orationis modica sit, secundum quod materia & pars constituit Sacramenti Pœnitentiæ, gravis est reputanda: sicut deglutire guttam aquæ, secundum se quid modicum est; at post illius sumptionem, Eucharistiam sumere quid grave est; ed quod præceptum pronuntietur de non sumendo Eucharistiam post sumptionem cibi aut potus, quantumvis exigui, & grave semper præceptum violatur, & in re gravi videlicet irreligiositatis Sacramenti. Sicut Simonie crimen mortale erit, rem spirituales vendere, etiam exiguo pretio. Hucusque Sanctius. Non ergo istud consequens ab Omnibus negatur, quidquid sit de ejus veritate, de qua latius in progressu.

168. Probat secundò; quia inter casus, quibus Confessarius excusatur ab imponenda pœnitentiæ, numerari solet, quando scrupulosus sæpe intrâ horam redit cum novis peccatis, ut sæpe absolvatur: quem casum admittit etiam Henriquez, ubi supra: tunc autem etiam maneret Sacramentum imperfectum absque illa parte integrante. Hæc ille.

Henriquez.

Respondetur. Sed neque hæc probatio est efficax contra Adversarios, qui respondent, illum casum perperam numerari inter casus, quibus excusatur Confessarius ab imponenda omni pœnitentia.

Diana. Et ita docet apud Dianam p. 6. tract. 7. resol. 6. Stephanus Bauny in Theol. moral. p. 1. tract. 4. q. 25.

169. Probat tertio; quia Bonifacius VIII. ut refert Glossa in Extravag. Antiquorum de Pœnit. & Remiss. reprehendebat Confessarios, qui anno Jubilei imponebant alias pœnitentias; ergo non curabat quod Sacramento desisset illa pars integralis. Eodem modo si infirmo moribundo imponatur pœnitentia, solum implenda, si convalescerit, non videtur Sacerdos peccare mortaliter, & tamen tunc exponitur periculo evidenti Sacramentum, ne compleatur; nam per pœnitentiam solum impositam, & non exhibitam, non compleatur Sacramentum; ergo deberet sub mortali imponere aliquam pœnitentiam præsentem propter integritatem Sacramenti. Hactenus Eminentiss.

Responsio. Sed quid si illa Consequencia concederetur

At

ab Adversariis, dummodo infirmus moribundus commodè possit aliquam pœnitentiam præsentem exhibere? Sanè, dicere, hoc est absurdum, est peritio principii. Deinde disparitas est; quod tali casu, saltem ex parte Confessarii, Sacramentum integrè fuerit administratum; per accidens autem est, quod ex parte pœnitentis maneat mutilum; quia si convalesceret, posset etiam ex parte ejus fieri integrum: in priori autem casu, quando Sacerdos nullam omnino pœnitentiam imponit, et si velit pœnitens, non potest Sacramentum reddere integrum & perfectum, sed necessariò manet imperfectum.

Quantum ad Bonifacium, ad summum ex hac reprehensione sequitur, quod aliquando ex justa causa possit abesse illa pars integralis, etiam absque ullo peccato. Ergo omittere impositionem pœnitentiæ absque omni justa causa, potest aliquando esse solum peccatum veniale, negarent Adversarii Consequentiã.

His igitur probationibus omissis, ratio quare Confessarius non peccet mortaliter, sed solum venialiter, quando etiam absque omni alia causa, secluso semper contemptu, negligit imponere satisfactionem pro peccatis venialibus, aut mortalibus aliis legitime confessis, & directè absolutis, ratio, inquam, à priori est, parvitas materia.

Hæc pars, inquit Logo supra n. 52. solum requiritur ad integritatem Sacramenti, eo modo, quo punitio requiritur ad complementum judicii humani: hinc autem fit, quod sicut in judicio humano non manet judicium imperfectum ex defectu punitiois, quando reus non judicatur pœnâ dignus, sic neque hoc judicium & Sacramentum maneat imperfectum ex defectu punitiois & satisfactionis, quando pœnitens non judicatur pœnâ dignus.

Ex hoc autem rursus sequitur, quod sicut in judicio humano non peccat graviter Judex, non imponendo aliquam pœnam parvi momenti, quâ reus erat dignus; sic nec in hoc Sacramento Judex graviter peccat, non imponendo pœnitentiam levem, quam posset imponere: nam per hoc non deest muneri suo in re gravi, sed in complemento quodam levis momenti, quod deest Sacramento ob ejus culpam. Hucusque Cardin.

Quæris à me, unde sciam hoc complementum aliquando esse levis momenti magis, quàm pars aliqua essentialis, aut quasi essentialis? Respondeo; quia, ut jam vidimus, sæpius etiam absque peccato potest illud complementum deesse; nunquam autem absque peccato mortali potest deesse pars aliqua essentialis, aut quasi essentialis. Unde etiam omisso minimi verbi formæ essentialis semper est res gravissima, qui destruit totam essentialiam Sacramenti.

At

At v totam eff ctum prin & remiss lum caus remissio has autem momentu dicium I æstimand

Qui viffimum mendaciu Confessat impofitio militi p Salutatio contrariu gumenta

172. An pœnitens, qui nollet acceptare levem pœnitentiam in casu Concl. de heres. abfolvit?

Nam causa ree indispositi gatur, & Confessat imponen non vide ad accep sarii ad i gatio le levis ac quens p venialis, Abfoluti esset inca

Quod eum abso sua parte causam mutilum Abfoluti bet pecc non pecc in termin corruit.

173. Disparitas inter tum pœnitentiam, & recalcitro. nem parvæ pœnitentia.

Ad p ristia po tum, Re talem, n violetur Sacrame teria Sa & nem mendo patet es lege pos charitua cultum Vide D præfenti Ecclesia bitam S

At verò omisso satisfactionis, relinquit totam essentiam Sacramenti, relinquit effectum principalem, scilicet infusionem gratiæ, & remissionem culpæ, nullumque aliud malum causat, quàm carentiam sui, & carentiam remissionis pœnæ temporalis ex opere operato; has autem carentias non esse semper gravioris momenti, videtur convincere commune iudicium DD. quod maxime attendi debet ad æstimandam materiæ quantitatem.

Quid si enim aliquis confiteatur unicum levissimum veniale, v. g. verbum otiosum, vel mendacium ioculosum, durum certe videtur Confessarium peccare mortaliter, si omittat impositionem unius Salutationis Angelicæ; similiter poenitentem peccare mortaliter, si illam Salutationem non recitet: quidquid supra in contrarium asserat Joannes Sancius, cujus argumenta videntur nobis parvi momenti.

Nam quod ait, poenitentem, qui absque causa recusaret talem poenitentiam, tanquam indispositum non esse absolvendum, à me negatur, & ab Omnibus, qui nobiscum docent, Confessarium tantum venialiter peccare non imponendo poenitentiam, negari debet; cum non videatur esse major obligatio poenitentis ad acceptandam poenitentiam, quàm Confessarii ad imponendam; ergo si tali casu est obligatio levis imponendi, etiam erit obligatio levis acceptandi & adimplendi; per consequens propter reculationem, quæ solum est venialis, non est dimittendus poenitens sine Absolutione, quasi propter indispositionem esset incapax Absolutionis.

Quod addo; quia si Sacerdos non posset eum absolvere sine peccato, saltem veniali, ex sua parte, quia videlicet nullam omnino habet causam justam administrandi Sacramentum mutilum seu imperfectum, reculare poterit Absolutionem, quoniam non potest, aut debet peccare venialiter; sic enim peccaret, & non peccaret, ut patet, quæ est contradictio in terminis. Igitur illa probatio Sancii prorsus corrui.

Ad primum simile, de sumptione Eucharistiæ post sumptum minimum cibum vel potum, Respondeo; hanc sumptionem esse mortalem; non ut vult Sancius, eò præcisè, quod violetur præceptum in materia irreligiositatis Sacramenti; alioquin omnia sacrilegia in materia Sacramentorum essent peccata mortalia; & nemo posset peccare tantum venialiter sumendo Eucharistiæ, quæ sunt falsissima, ut patet ex communi sensu fidelium; sed, quia legepositivâ prohibetur tali casu sumptio Eucharistiæ, propter specialem reverentiam & cultum debitum divinissimo huic Sacramento. Vide Disp. 4. Sect. 11. Concl. 2. At verò in casu præsentis, nullam habemus positivam legem Ecclesiæ, quæ specialiter ob reverentiam debitam Sacramento Poenitentiae, præcipiat im-

positionem levis satisfactionis, aut absque ea prohibeat administrare Sacramentum Poenitentiae; similiter quæ prohibeat suscipere Sacramentum sine acceptatione levis poenitentiae.

Quamvis ergo ipsum Sacramentum Poenitentiae sit res indubiè gravis, & ideo posset sub peccato mortali prohiberi ejus administratio, aut susceptio absque impositione, aut acceptatione levis satisfactionis, equidem ex nullo jure constat sic esse prohibitam. Nam jus positivum nullum est, jus autem naturale tamen dicitur aliquam esse irreverentiam sic administrate, vel suscipere imperfectum Sacramentum, non tamen dicitur esse irreverentiam gravem.

Ad aliud simile, de crimine Simoniae, quod nunquam est veniale propter parvitatem pretii, quo venditur res spiritualis, Respondeo; tota malitia Simoniae consistit in eo præcisè, quod res spiritualis comparetur rei temporali, cum tamen inter illas res nulla prorsus sit proportio; jam autem illa malitia, quanta quanta est, perfectissimè & totaliter reperitur in venditione rei spiritualis, pro exiguo pretio; immo quod pretium minus est, eò major videtur esse irreverentia, quia tantò minus justo æstimatur res spiritualis. Si ergo aliquando Simonia est peccatum mortale, tunc esse debet.

At verò in casu præsentis, malitia consistit in eo, quod reus non debetè puniatur, & per consequens iudicium maneat imperfectum; jam autem ratio naturalis dicitur, multò pejus esse, furem mille florenotum, qui justè deberet suspendi, absolvere à suo furto, nullâ impositâ pœna, quàm furem unius floreni; ergo licet unum sit peccatum mortale, non propterea aliud, cum utrumque non participet totam malitiam; ergo non videtur, quare semper malitia debeat esse mortalis, & non possit aliquando ex parvitate materiæ esse venialis, quando nimirum crimen puniendum in se leve est, ita ut non mereatur nisi levem pœnam.

Sanè non dubito, quin pro foro externo facile id omnes admitterent. Sed cur non etiam pro foro sacramentali? Quippe licet iudicium hujus fori sanctum sit, & ideo sanctè tractandum, tamen non adeò sanctum est, ut non possit aliquando minus sanctè tractari absque peccato mortali, cum solo peccato veniali, ut nimis clarum est.

Sicut ergo peccat solum venialiter contra sanctitatem hujus Sacramenti, qui confitetur veniale, quod non fecit, quia solum pervertit iudicium in materia non necessaria Sacramenti; peccat autem mortaliter, qui confitetur peccatum mortale, quod non fecit, quia pervertit iudicium in materia necessaria; pari ratione peccabit solum venialiter, qui omittit imponere

B b b b b nefe

172. An poenitens, qui nollet acceptare levem poenitentiam in casu Concl. debet absolvi?

173. Dispensatio inter sumptionem Eucharistiæ post cibum, & recusatorem nem potest poenitentiam.

174. Item inter peccatum Simoniae, & illam recusatorem.

175. Eadem est ratio in casu proposito fori externi, & sacramentalis.

nere penitentiam pro peccatis venialibus, aut mortalibus aliquando confessis; quia pervertit iudicium in materia non necessaria Sacramenti; peccabit autem mortaliter, qui omittit imponere penitentiam pro mortali numquam antea confessio, quia pervertit iudicium in materia necessaria. Hæc est Conclusio nostra, & sententia communis.

176. Probatur peccare mortaliter, qui non imponit satisfactionem pro peccatis mortalibus.

Enimvero cum præceptum imponendi penitentiam ex genere suo graviter obliget, imponendi, inquam, satisfactionem pro qualitate criminum & penitentium facultate salutarem & convenientem, Ne (utor verbis Trident. sess. 14. c. 8.) si forte (Confessarii) peccatis committant, & indulgentis cum penitentibus agant, levissima quadam opera pro gravissimis delictis iniungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur, liquidò constat, saltem tunc esse obligationem sub mortali imponendi satisfactionem, quando est Confessio peccati mortalis, numquam antea confessi, & directè absoluti.

Limitatio Aliquam.

Quod tamen Aliqui limitant, dummodo foret imponenda gravis penitentia omnibus consideratis; cum enim tunc penitens sub mortali teneatur illam adimplere, videtur etiam Confessarius sub mortali debere eam imponere. Si autem, omnibus consideratis, non teneatur Confessarius imponere gravem penitentiam, videtur tunc probabiliter posse excusari à gravi obligatione, illam levem penitentiam imponendi, cum etiam penitens excusetur à gravi obligatione eam exequendi.

177. quæ Aliis non placet.

Aliis placet, etiam esse obligationem gravem imponendi illam levem penitentiam, & similiter gravem obligationem eam exequendi. Quia, inquam, res ex se levis, seu levis materialiter, ratione finis & circumstantiarum potest esse formaliter gravis, ut communiter docetur in Tract. de Virtutibus & Vitiis in communi. Potrò impræsentiarum licet, omnibus consideratis, Confessarius possit imponere rem materialiter levem, attamen ratione finis & circumstantiarum erit formaliter gravis; nam finis est, integritas Sacramenti omnino necessaria, sive complementum Absolutionis peccati mortalis; aut satisfactio pro peccato mortali. Itaque attendenda est non præcisè gravitas peccati, quæ imponitur, sed maximè gravitas culpæ, pro qua imponitur.

Accedit; quod nulla videatur posse esse iusta ratio, non imponendi parvam penitentiam sub gravi obligatione, cum non sit difficilius implere illam parvam penitentiam, quando obligat sub mortali, quàm dum solam obligat sub veniali; cum ergo secundùm Omnes debeat Confessarius imponere gravem penitentiam sub gravi obligatione, quando non subest iusta causa imponendi levem, videtur saltem debere semper imponere gravem obligationem.

Si objicias; illa penitentia levis non est capax gravis obligationis, neque Legillatur humanus in re levi potest obligare sub mortali.

Respondent hi DD. cum distinctione; in re levi absolute, concedunt; in re ex se levi, tamen gravi ex fine, negant. Et consequenter affirmant penitentiam ex se gravem, impositam pro venialibus, non obligare penitentem graviter ad ejus executionem, quia videlicet ex fine sit levis. Hæc Illi.

Rogas, quid ego de hac re sentiam? Legatur Conclusio 9. & 10. in quibus explicatur obligationem, quam habet penitens acceptandi, & adimplendi penitentiam acceptam. Illud pro fine hujus Conclusionis addiderim, arbitrarium esse imponere satisfactionem ante, vel post Absolutionem, dummodo moraliter conjungantur, & veluti in eodem iudicio fiant.

Collegitur ex cap. ult. de Censibus in 6. ibi: Potest etiam idem Archiepiscopus, dum visitat, Confessiones subditorum suffraganeorum audire, et absolute consentire. Et ipse penitentias imponere salutaris. Ubi inunctio penitentia postponitur Absolutioni. Et ex Clement. Dudam de Sepulturis, ubi præponitur Absolutio ibi: Vi fratres, qui ad hoc electi fuerint, in eorum capitulis & diocesis Confessiones subditorum harum, consensu sibi volentium, audire libere valeant, & huiusmodi consuetudinibus (prout secundùm Deum expedire cognoverint) penitentias imponere salutaris, atque easdem Absolutionis beneficium mittere &c.

Unde non audienda Glossa hic verb. Audet, ubi sic ait: Nota hunc ordinem, ut primò audatur Confessio, secundò iniungatur penitentia, tertio fiat Absolutio. Non ergo præcedat Absolutio impositionem penitentia, ut sic Absolutionem præcedat cordis Contritio, oris Confessio, operis satisfactio, saltem affectu. Non, inquam, audienda hæc Glossa, si loquatur de stricta obligatione; bene, si de consilio, seu de eo, quod melius est, & communiter prædicatur, juxta præscriptum Rit. Rom. Tit. de Sacramento, Penit. ibi: Cum igitur penitentem absolvere voluerit, iniungat ei prius, & ab eo acceptatam salutaris penitentiam &c.

Itaque consuetudo imponendi satisfactionem ante Absolutionem per se loquendo non obligat; quia non constat esse introductam, aut à Confessariis frequentari animo se obligandi: quamvis convenientius sit, ut sic fiat; tum et ex ipsa penitentia humiliter acceptatione, crescat dispositio penitentis ad effectum principalem; tum quia satisfactio est quasi materia Sacramenti Penitentia; tum ut penitens, maximè in Confessione gravium peccatorum, quando gravis est imponenda penitentia, spe Absolutionis facilius acquiescat impositæ penitentia; & ut, si nolit penitentiam

Se... nentiam solutione aliam C do Absol siffer Abf quod fat secundum alioquin adimpler ne sequen

C O Penite que just ptar acc

181. T Am... fura Confessio titas, q ejus arbitrio Florent. penitent arbitrium non est ej considerat tione peccet Conc pruden

182. Quap... impotent potest Sac leviorum quin peccat. Elegar ctor oper Matth. a

penitentia.

penitentia levis non est
nis, neque Legillor
test obligare sub mot.

D. cum distinctione; in
cedunt; in re ex le levi,
negant. Et consequenter
in ex se gravem, imponi
non obligare peniten-
tiam executionem, quia vide-
Hac Illi.

le hac re sentiam? Le-
173
10. in quibus expli-
habet penitens acce-
di penitentiam accepta-
jus Conclusionis addi-
de imponere satisfactio-
olutionem, dummodo
r, & voluit in eodem

ult. de Censibus in 6.
v. episcopus, dum vult
suffraganeorum audire, ut
ipso penitentiam imoge-
re penitentia postposi-
ex Clement. Dudum q.
ponitur Absolutio ibi:
recti fuerint, in eorum cri-
Confessarii.
Confessiones subditum in-
um, audire libere valent,
(prout secundum Deum
penitentias imponere salu-
ationis beneficium impo-

Glossa hic verb. Audite
orantem, ut primò audi-
ungatur penitentia, terò
cedat Absolutio imposita
olutionem procedat tunc
operis satisfactio, saltem
audienda hæc Glossa,
bligatio; bene, si de
quod melius est, & con-
iuxta præscriptum Rite-
ment. Penit. ibi: Cum
vere voluerit, immittit ei
oparâ salutari penitentia

imponendi satisfactio-
m per se loquendo non
nstat esse introducendam,
quentari animo se obli-
entius sit, ut sic fiat
182.
Et rationa-
bili causa
debet Sa-
cerdos im-
ponere le-
viter peni-
entiam.
Probat
auctoritate
D. Chryso-
stomi.

Sect. 13. De Satisfactione sacramentali. Concl. 9. 931

penitentiam acceptare, Confessarius possit Ab-
solutionem negare, & ipse possit licitè ad
alium Confessarium accedere non recipien-
do Absolutionem; cum tamen si semel admi-
sser Absolutionem, maneret absolutus, quia
quod factum est, infectum fieri nequit; &
secundum Multos teneretur penitentiam,
alioquin justam & prudentem, acceptare, &
adiimplere, ut patebit ex dicendis Conclusio-
ne sequenti, quæ talis est:

CONCLUSIO IX.

Penitens regulariter & per se lo-
quendo tenetur penitentiam
justam, & prudentem acce-
ptare (si velit absolvi) &
acceptatam adimplere.

181.
T Ametsi nulla sit certa satisfactionis men-
sura lege Ecclesiastica hodie taxata, quam
Confessor imponere teneatur, sed tam quan-
titas, quàm modus penitentia sit relictus
eius arbitrio, ut novissimè patet ex Conc.
Florent. in decreto Eugenii ibi: Tertia (pars
penitentia) satisfactio pro peccatis secundum
arbitrium Sacerdotis; equidem hoc arbitrium
non est ejus voluntati relictum absolute, sed
consideratà gravitate peccatorum & dispo-
sitione penitentis, ut clarissimis verbis docet
Concil. Trident. sess. 14. cap. 8. ibi:
Debet ergo Sacerdotes Domini quantum spiritus &
prudentia suggererit pro qualitate criminum, &
penitentium facultate, salutaris & convenientes
satisfactiones imponere.

Et meritò; quia Sacerdos est Judex; ergo
debet servare æquitatem in pœnis injungendis
juxta qualitatem delicti, quam ut melius ser-
vare posset, voluit Christus declarationem
omnium peccatorum mortalium, non in ge-
nere dumtaxat, sed potiùs in specie ac sigilla-
tim, ut patet ex Trident. sess. 14. cap. 5.
Quia tamen Sacerdos non solum Judex est,
sed etiam Medicus; & quoniam in hoc Sacra-
mento non attenditur sola satisfactio pro pec-
na Purgatorii, sed etiam salus penitentis, &
eius emendatio; ideo sic debet servare æqui-
tatem in pœnis injungendis, ut pœna, quæ
injungitur; magis cedat in ædificationem
penitentis, quàm in destructionem.

182.
Quapropter ex rationabili causa propter
impotentiam, vel fragilitatem penitentis,
potest Sacerdos, immo debet dissimulare, &
leviorem satisfactionem imponere, quam alio-
quin peccata per se loquendo mereantur.

Elegantè & appositè Chrysost. (sive Au-
ctor operis imperfecti) Homil. 43. ad c. 23.
Matth. ad hæc verba; Allegavi autem onera gra-

via & importabilia &c. Tales, inquit, sunt nunc
etiam Sacerdotes, qui omnem iustitiam populo man-
dant, & ipsi nec modicè servant: videlicet non ut
facientes sint iusti, sed ut dicentes appareant iusti.
Tales sunt & qui grave pondus venientibus ad peni-
tentiam imponunt; qui dicunt, & non faciunt: &
sic dum pœna presentis penitentia fugiunt, contem-
nunt pœna peccati futura. Sicut enim si faciem super
humeros adolescentis, quem non potest baulari, pos-
ueris; necesse habet, ut aut faciem reiciat, aut
sub pondere confringatur: sic & homo, cui grave
pondus penitentia imponis, necesse est, ut aut peni-
tentiam tuam reiciat, aut suscipiens, dum sus-
ferre non potest, scandalizet, atque amplius peccet.
Deinde est erramus, modicam penitentiam impo-
nentes, nonne melius est propter misericordiam ra-
tionem reddere, quàm propter crudelitatem? Vbi
enim Paterfamilias largus est, dissipator non debet
esse tenax. Si Deus benignus est, ut quid Sacerdos
eius austerus? Vis apparere sanctus? Circa vitam
tuam esto austerus, circa alienam benignus.

Consimiliter loquitur Nazian. Orat. 26. & Naziani
circa finem: Hanc, inquit, rationem tene, ut
partim illum corrigas, idè leniter & humane, non
ut hostis, neque ut durus & rigidus Medicus. Et
infra: Habes medicina regulam, Christi discipulus
es mitis & benignus, qui nostras infirmitates portavit.

Profectò experientia quotidiana docet, ple-
rumque lenitate conciliari animos peniten-
tium, & allici ad frequentiam Confessionis,
quæ frequentia est efficacissimum remedium
pro penitentibus, cum è converso nimia se-
veritate, sive in reprehendendo, sive in impo-
nendis gravioribus penitentis retrahantur à
frequentia Confessionis, immo etiam ab ipsa
Confessione, & sæpè læpidus penitentias ex
toto, vel ex parte non implent.

183.
Quod adeò verum existimavit Doctor Sub-
tilis, ut non dubitaverit dicere 4. dist. 15.
q. 1. n. 14. Vel si omnino nullam penitentiam veli-
am Penit.
tiam Penit.
an absol-
vendus est
scoto;
tamen se habere dispensationem de peccato commisso,
& firmum propositum non recidivandi, absolvendus
est, & non est respuendus, ne cadat in desperatio-
nem: & nuntianda est sibi pœna, quæ esset pro pec-
catis faciendâ, & quæ eam in se, vel in æquivalenti
studeat adimplere, alioquin solvet ad plenum in Pur-
gatorio.

Et prosequitur: Hæc misericordia satis con-
sonat illi prophetie Isaiæ 42. de Christo, quam
Matth. 12. c. recitat: Arundinem quassatam
non confringet, & linum fumigans non exting-
uet. Arundo quassata est peccator quassatus tenta-
tionibus & peccatis, linum fumigans, est linum ni-
mis humidum ex peccatis, tamen aliquid habens de
igne Charitatis: & hic extinguitur, si per duritiam
Sacerdotis ad nimis difficile obligetur: sed non ex-
tinguitur, si predicatur sibi, quod oportet eam hic
vel alibi penam solvere, & quod studeat hic tantam
penam solvere, quanta peccatis debetur, ne alibi
acrior exigatur. Huculque Scotus.

Bbbbbb a Qui